

Soan bài Chiến thắng Mtao Mxây sách Cánh Diều

Tìm hiểu về thể loại Sử thi

- Sử thi (còn gọi là anh hùng ca) là tác phẩm tự sự có quy mô lớn, bằng văn vần, hoặc văn xuôi kết hợp văn vần, xây dựng những hình tượng hào hùng, kì vĩ để kể về những người anh hùng, những sự kiện lớn có ý nghĩa trọng đại với dân tộc, diễn ra trong đời sống cộng đồng của cư dân thời cổ đại.

- Sử thi Đăm Săn là một sử thi anh hùng của người Ê-đê – Tây Nguyên. Nội dung chính của thi ca sử thi là miêu tả những chiến công oanh liệt và những khát vọng tự do của Đăm Săn – người tù trưởng trẻ tuổi, tài năng lỗi lạc. Qua câu chuyện của người anh hùng Đăm Săn ta thấy hình bóng lịch sử và văn hóa của đồng bào Ê-đê nói riêng và Tây Nguyên nói chung

- Chiến thắng Mtao - Mxây được trích từ sử thi Đăm Săn kể về cuộc chiến giữa Đăm Săn và Mtao Mxây để cứu vợ về.

Soan bài Chiến thắng Mtao Mxây sách Cánh Diều ngắn gọn

1. Chuẩn bị

- Xem lại phần Kiến thức ngữ văn để vận dụng vào đọc hiểu đoạn trích Chiến thắng Mtao Mxây (trích Đăm Săn - sử thi Ê-đê)

- Khi đọc sử thi, các em cần chú ý:

+ Tóm tắt được nội dung bao quát của văn bản.

+ Nhân vật chính là ai? (Đăm Săn và Mtao Mxây) Nhân vật được miêu tả ở phương diện nào?

+ Biện pháp nghệ thuật nổi bật của văn bản là gì? Lời người kể chuyện và lời nhân vật được thể hiện như thế nào?

+ Liên hệ, kết nối với kinh nghiệm sống của bản thân để hiểu thêm câu chuyện.

- Đọc nội dung đoạn giới thiệu để hiểu bối cảnh đoạn trích.

2. Đọc hiểu

Câu 1 trang 19 SGK Ngữ Văn 10 Cánh Diều tập 1

Màu sắc văn hóa Tây Nguyên thể hiện qua các yếu tố: nhà Mtao Mxây đầu sàn hiên chéo hình Mặt Trăng, đầu cầu thang chéo hình chim ngói; cầu thang rộng một lá chiếu, người nối đuôi nhau lên xuống khiêng một ché đuê vẫn không sợ chật.

Câu 2 trang 20 SGK Ngữ Văn 10 Cánh Diều tập 1

Chi tiết miêu tả ngoại hình Mtao Mxây: khiên hẵn tròn như đầu cú, gươm hẵn óng ánh như cái cầu vồng; trông hẵn dữ tợn như một vị thần, hẵn đóng một cái khó sọc gấp bỏ mũi, mặc một cái áo dày nút, dáng tắn ngần do dự, mỗi bước đi đắn đo.

Câu 3 trang 21 SGK Ngữ Văn 10 Cánh Diều tập 1

Biện pháp nghệ thuật được sử dụng để miêu tả hình ảnh múa khiên của Đăm Săn và Mtao Mxây: so sánh, phóng đại.

Câu 4 trang 21 SGK Ngữ Văn 10 Cánh Diều tập 1

Chi tiết ông Trời giúp đỡ Đăm Săn: trong mơ, ông Trời mách Đăm Săn lấy một cái chày mòn ném vào vành tai Mtao Mxây. Đăm Săn búng tỉnh ném cái chày mòn trúng vành tai kẻ địch. Áo giáp của Mtao Mxây rơi loảng xoảng, hẵn tháo chạy quanh chuồng lợn, chuồng trâu. Đăm Săn phá tan tất cả, cuối cùng hẵn ngã quay ra đất.

Câu 5 trang 22 SGK Ngữ Văn 10 Cánh Diều tập 1

Lời nói và hành động của dân làng: Ba cuộc đối đáp gặp nhau ở tiếng nói đồng lòng “không đi sao được” và có sự tăng tiến cho ta thấy tình cảm của cộng đồng đối với tù trưởng Đăm Săn chính là sự yêu mến, ngưỡng mộ, thán phục của dân làng về tài năng và phẩm chất của người đứng đầu, quyết tâm một lòng đi theo.

Câu 6 trang 24 SGK Ngữ Văn 10 Cánh Diều tập 1

Tưởng tượng không khí ăn mừng: đoàn người đông như bầy cà tong, đặc như bầy thiêu thân, ùn ùn như kiến như mối, tất cả mọi người hòa vào không khí tung bừng, nhộn nhịp, reo ca.

Câu 7 trang 24 SGK Ngữ Văn 10 Cánh Diều tập 1

Vẻ đẹp kì vĩ, phi thường của người anh hùng Đăm Săn: nằm trên võng, tóc thả trên sàn, hứng tóc chàng ở dưới đất là một cái nong hoa, uống không biết say, ăn không biết no, chuyện trò không biết chán; đầu đội khăn nhiễu, vai mang nải hoa, đánh đầu đập tan đổ, vây đầu phá nát đổ.

Câu 8 trang 24 SGK Ngữ Văn 10 Cánh Diều tập 1

Nghệ thuật miêu tả nhân vật Đăm Săn: so sánh, phóng đại.

3. Câu hỏi cuối bài Soan bài Chiến thắng Mtao Mxây

Hướng dẫn trả lời ngắn gọn câu hỏi cuối bài trang 25 SGK Ngữ Văn 10 Cánh Diều tập 1

Câu 1:

Soan bài Chiến thắng Mtao Mxây sách Cánh Diều

- Những sự kiện chính:

+ Trận chiến giữa Đăm Săn và Mtao Mxây

+ Đăm Săn ăn mừng chiến thắng cùng dân làng

- Lời người kể: thể hiện qua những đoạn văn miêu tả, giới thiệu bối cảnh, sự kiện của truyện

- Lời nhân vật

+ Lời của Đăm Săn

+ Lời của Mtao Mxây

+ Lời của dân làng

+ Lời của ông Trời

Câu 2:

- Nhân vật người anh hùng Đăm Săn được miêu tả với những đặc điểm nổi bật của một dũng sĩ vô cùng dũng cảm, tài năng, có sức mạnh phi thường, lán át kẻ thù. Sức Đăm Săn ngang sức voi đực, hơi thở âm âm tựa sấm, nằm sấp thì gãy gằm sàn, nằm ngửa thì gãy xà dọc,... Anh còn là một người thủ lĩnh với phẩm chất anh hùng: Danh tiếng lẫy lừng, được tung hô, ca ngợi là một “dũng tướng chắc chết mười mươi cũng không lùi bước”

- Những chi tiết cho thấy sự đối lập giữa Đăm Săn với Mtao Mxây:

+ Đăm Săn: có thái độ quyết liệt, đầy tự tin cùng với sức mạnh "một lần xốc tới vượt một đồi tranh, vượt một đồi lồ ô, chàng chạy vút qua phía Đông, vút qua phía Tây." Ngoài ra, Đăm Săn được dân làng luôn tin tưởng, kính nể và tôn trọng.

+ Mtao Mxây: người luôn tức giận, có tính cách lưỡng lự, do dự trong mọi hành động. Là một người hèn nhát và yếu ớt, không được dân làng tin tưởng.

Câu 3:

- Biện pháp so sánh được sử dụng ở các chi tiết: Các lần Đăm Săn múa khiên, so sánh tương phản nhằm tạo sự đối lập giữa cảnh múa khiên của Đăm Săn và Mtao Mxây.

- Các câu văn có dùng lối nói phóng đại:

+ Chàng múa trên cao, gió như bão; chàng múa dưới thấp, gió như lốc

+ Đoàn người đông như bầy cà tong, đặc như bầy thiêu thân, ùn ùn như kiến như mối

Soạn bài Chiến thắng Mtao Mxây sách Cánh Diều

- Tác dụng: Những câu văn này giống như một đòn bẩy, có tác dụng miêu tả chi tiết, cụ thể, làm nổi bật vẻ đẹp, vị thế của người anh hùng.

Câu 4:

Yếu tố kì ảo được thể hiện qua rất nhiều chi tiết, ví dụ như chi tiết miêu tả về điểm đặc biệt của Đăm Săn, nói về sức mạnh của Đăm Săn, kể về diễn biến trận đấu của Đăm Săn và Mtao Mxây.

Câu 5:

+ Sau khi Mtao Mxây – tù trưởng kém cỏi hơn thua trận, tởn ở làng không hề lo sợ mà phấn khởi, vui mừng và ngay lập tức theo Đăm Săn – tù trưởng tài giỏi hơn về buôn làng mới.

+ Sự ủng hộ của cả hai phía dân làng cũng thể hiện tư tưởng của dân gian về tầm vóc lịch sử của người anh hùng: mong muốn có được người lãnh đạo tài giỏi, ngợi ca công lao của người anh hùng đã có công thống nhất các buôn làng.

⇒ Điều này thể hiện tính chất của cuộc chiến tranh thị tộc trong xã hội Ê-đê: Cuộc chiến không gây ảnh hưởng xấu đến xã hội mà giúp cho các bộ tộc nhỏ, rời rạc có thể hợp lại để tạo nên tập thể lớn mạnh.

Câu 6:

- Đoạn trích phản ánh thực tế mong muốn về một cuộc sống giàu có hơn, tốt đẹp hơn của người dân Ê-đê và ca ngợi chiến công của người anh hùng Đăm Săn.

- Điều ấy vẫn còn ý nghĩa với cuộc sống hôm nay, bởi nó giúp người đọc nhận thức được lẽ sống, niềm vui của người anh hùng sử thi chỉ có được trong cuộc chiến đấu vì danh dự, hạnh phúc và danh dự cho cộng đồng.

Câu 7:

Đăm Săn cảm khiên đến nhà Mtao Mxây để khiêu chiến. Mtao Mxây ban đầu ngạo nghễ, sau đó lại tỏ ra hèn nhát, sợ bị Đăm Săn đâm khi đang đi xuống. Trải qua ba hiệp đấu, Mtao Mxây thể hiện rõ sự yếu ớt của mình. Tuy nhiên, cho tới khi được ông trời trợ giúp Đăm Săn mới có thể đâm thủng áo giáp Mtao Mxây, kết thúc cuộc chiến. Đăm Săn đã cắt đầu hăn đem bêu ngoài đường. Dân làng Mtao Mxây nhất loạt theo Đăm Săn về ngôi làng mới.

Soạn bài Chiến thắng Mtao Mxây sách Cánh Diều chi tiết

1. Chuẩn bị

- Tóm tắt nội dung văn bản:

Đăm Săn đến nhà Mtao Mxây khiêu chiến. Lúc đầu, Mtao Mxây tỏ ra ngạo nghễ nhưng sau đó lại hèn nhát không dám ứng chiến. Tới khi Đăm Săn dọa đốt nhà, hăn mới chịu xuống. Mtao

Soan bài Chiến thắng Mtao Mxây sách Cánh Diều

Mxây rung khiên múa, tiếng kêu lạch cạch; đến lượt Đăm Săn, mỗi lần xốc tới, chàng vượt một đồi tranh, chạy vun vút trong khi Mtao Mxây chỉ bước thấp bước cao chạy hết bãi đông sang bãi tây. Đăm Săn đâm trúng nhưng áo giáp của Mtao Mxây không thủng. Nhờ được ông trời trợ giúp, Đăm Săn ném một cái chày tròn vào tai của kẻ địch, nên giành được chiến thắng, cắt đầu của Mtao Mxây đem bêu ra đường. Chàng cứu được vợ, và tất cả tội tở của Mtao Mxây nguyện đi theo Đăm Săn. Dân làng mở tiệc mừng chiến thắng của Đăm Săn và đón chào những dân làng mới.

Xem thêm: [Tóm tắt Chiến thắng Mtao Mxây](#)

- Nhân vật chính: Đăm Săn và Mtao Mxây. Nhân vật được miêu tả ở ngoại hình và tính cách.
- Biện pháp nổi bật trong văn bản là so sánh và phóng đại khi miêu tả nhân vật Đăm Săn và Mtao Mxây. Lời người kể chuyện và lời nhân vật được thể hiện qua phương pháp đối thoại
- Để có thể trở thành một người đứng đầu lãnh đạo thì ngoài sự tài giỏi điều không thể thiếu đó chính là một trái tim vị tha và lòng yêu thương, thấu hiểu.

2. Đọc hiểu - Soạn bài Chiến thắng Mtao Mxây sách Cánh Diều

Câu 1: [Màu sắc văn hóa Tây Nguyên thể hiện qua các yếu tố nào?](#)

Câu 2: [Chú ý chi tiết miêu tả ngoại hình Mtao Mxây](#)

Câu 3: Chú ý [biện pháp nghệ thuật được sử dụng để miêu tả hình ảnh múa khiên của Đăm Săn và Mtao Mxây](#)

Câu 4: [Chú ý chi tiết ông trời giúp đỡ Đăm Săn](#)

Câu 5: [Lời nói và hành động của dân làng cho biết tình cảm của cộng đồng đối với tù trưởng Đăm Săn như thế nào?](#)

Câu 6: [Tưởng tượng không khí ăn mừng của dân làng đối với chiến thắng của Đăm Săn](#)

Câu 7: [Chú ý vẻ đẹp khác thường của người anh hùng Đăm Săn](#)

Câu 8: [Chú ý nghệ thuật miêu tả nhân vật Đăm Săn](#)

3. Câu hỏi cuối bài

Câu 1. Chỉ ra những sự kiện chính, lời người kể chuyện, lời nhân vật trong văn bản Chiến thắng Mtao Mxây.

Xem câu trả lời chi tiết: [Sự kiện chính, lời người kể chuyện, lời nhân vật trong Chiến thắng Mtao Mxây](#)

[Soan bài Chiến thắng Mtao Mxây sách Cánh Diều](#)

Câu 2. Nhân vật người anh hùng Đăm Săn được miêu tả với những đặc điểm nổi bật nào? Chỉ ra những chi tiết cho thấy sự đối lập giữa Đăm Săn với Mtao Mxây.

Xem câu trả lời chi tiết: [Nhân vật người anh hùng Đăm Săn được miêu tả với những đặc điểm nổi bật nào?](#)

Câu 3. Nêu và phân tích tác dụng của một biện pháp nghệ thuật tiêu biểu trong văn bản (Ví dụ: so sánh, phóng đại, đối lập, tương phản,...).

Xem câu trả lời chi tiết: [Tác dụng của một biện pháp nghệ thuật tiêu biểu trong Chiến thắng Mtao Mxây](#)

Câu 4. Hãy làm sáng tỏ một đặc điểm nổi bật của thể loại sử thi được thể hiện trong đoạn trích Chiến thắng Mtao Mxây.

Xem câu trả lời chi tiết: [Đặc điểm nổi bật của thể loại sử thi được thể hiện trong đoạn trích Chiến thắng Mtao Mxây](#)

Câu 5. Phân tích một số câu nói và hành động của dân làng trước chiến thắng của Đăm Săn để làm rõ tình cảm của cộng đồng Ê-đê đối với người anh hùng.

Xem câu trả lời chi tiết: [Phân tích một số câu nói và hành động của dân làng trước chiến thắng của Đăm Săn](#)

Câu 6. Đoạn trích phản ánh và ca ngợi điều gì? Điều ấy có còn ý nghĩa với cuộc sống hôm nay không? Vì sao?

Xem câu trả lời chi tiết: [Đoạn trích Chiến thắng Mtao Mxây phản ánh và ca ngợi điều gì?](#)

Câu 7. Hãy thể hiện cảm nhận của em về trận chiến giữa Đăm Săn và Mtao Mxây bằng cách vẽ một bức tranh hoặc viết đoạn văn miêu tả (khoảng 8-10 dòng).

Xem câu trả lời chi tiết: [Hãy thể hiện cảm nhận của em về trận chiến giữa Đăm Săn và Mtao Mxây](#)

-/-

Trên đây là hướng dẫn soạn bài từ ngắn gọn tới chi tiết. Các em có thể tham khảo thêm nội dung [soan bài Chiến thắng Mtao Mxây sách cũ](#) để hiểu rõ hơn về các chi tiết, nhân vật và ý nghĩa của đoạn trích. Đừng quên xem thêm trọn bộ [Soan văn 10 Cánh Diều](#)